

TILLÄMPNINGSSANVISNINGAR FÖR UPPHANDLINGSPOLICY

Gällande lagstiftning och regelverk

För all offentlig upphandling gäller att nedanstående grundläggande EG-rättsliga principer måste iakttas:

- Fri rörlighet för varor
- Etableringsfrihet
- Frihet att tillhandahålla tjänster

Bestämmelserna i lagarna om offentlig upphandling ska därför tolkas mot bakgrund av dessa principer. Detsamma gäller de som följer av dessa, nämligen principerna om:

- Likabehandling
Alla leverantörer ska behandlas lika, d.v.s. ges lika förutsättningar. Alla måste t.ex. få samma information, vid samma tillfälle.
- Icke-diskriminering
Det är förbjudet att direkt eller indirekt diskriminera leverantörer, främst på grund av nationalitet. Härav följer att den upphandlande myndigheten t.ex. inte får ge ett lokalt företag företräde med anledning av dess geografiska läge.
- Ömsesidigt erkännande
Intyg och certifikat som utfärdats av behöriga myndigheter i något medlemsland måste godtas i de övriga medlemsländerna.
- Proportionalitet
Kvalifikationskraven och de krav som ställs i kravspecifikationen måste ha ett naturligt samband med och stå i rimlig proportion till det som upphandlas. Dessutom måste kraven vara ägnade att leda till att den upphandlande myndighetens syfte med att ställa dem uppnås.
- Transparens
Upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet och öppenhet. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas. Förfrågningsunderlaget ska inte frångås vid utvärdering.

Lagar och bestämmelser som påverkar upphandlingsverksamheten är bl a:

- LOU - Lagen om offentlig Upphandling
- LUFSS - Lagen om Upphandling Försörjningssektorerna
- LOV - Lagen om Valfrihet
- Köplag
- Avtalslag
- Förvaltningslag
- Konkurrenslagstiftning
- Sekretesslagstiftning
- Brottsbalkens regler om mutor och bestickning
- Livsmedelslag
- Miljölagstiftning
- Arbetsmiljölagen
- Medbestämmandelagen
- Kommunens delegerings- och attestreglemente

Det åligger den som hanterar upphandlingar att ta hänsyn till aktuell lag, förordning eller intern policy.

Direktupphandling

Direktupphandling är upphandling utan krav på anbudsförfarande enligt upphandlingslagstiftningen. Denna metod ska tillämpas om det inte finns något gällande ramavtal.

Direktupphandling kan ske om värdet av det som ska upphandlas är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Detta kan vara synnerlig brådska orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses och inte heller beror på den upphandlande myndigheten. Däremot är det inte synnerliga skäl om det uppkommit brådska som beror på den upphandlande myndigheten t.ex. genom eftersatt planering.

Vad som i Kungsbacka kommun betecknas som lågt värde är högst fem basbelopp. Riktlinjer för direktupphandling utformas av Upphandlingsfunktionen.

Miljöanpassad upphandling

Miljöanpassade produkter och tjänster ska användas för att identifiera och premiera de bästa miljöalternativen med bibehållen funktion i enlighet med de behov som ska tillgodoses.

Miljöstyrningsrådet förvaltar och vidareutvecklar ett allmänt tillgängligt webverktyg för ekologisk hållbar upphandling (www.msr.se). Vid upphandling ska ovanstående verktyg användas för att ställa möjliga miljökrav.

Kungsbacka kommun strävar efter att leverantörer ska ha god miljökunskap och ett systematiskt miljöarbete.

Affärsetiskt förhållningssätt

Kommunen ska anlita leverantörer som har god affärsetik, följer lagar och förordningar, fullgör sina skyldigheter gentemot samhället, inte diskriminerar någon på grund av kön, ålder, etnisk härkomst, funktionshinder eller sexuell läggning. Kommunen ska uppfattas som en attraktiv kund och seriös avtalspart. Kommunen ska långsiktigt vara en prioriterad kund hos sina leverantörer med korrekta och seriösa affärsmetoder. Det är mycket viktigt att företrädare för Kungsbacka kommun uppträder på så sätt att tilltron och respekten för Kungsbacka kommun som organisation bibehålls. Härigenom säkras hög leveransservice och kostnadseffektivitet.

Det strategiska valet mellan en eller flera leverantörer ska analyseras i varje enskilt fall. Generellt ska man sträva efter en leverantörsbas som gynnar konkurrensen och, när det bedöms möjligt, iakttar möjligheterna för små och medelstora leverantörer att lämna anbud till kommunen.

Mutor och jäv

Gåva eller förmån som kan påverka anställd i sin tjänsteutövning ska avvisas.

Anställda i kommunen ska uppträda sakligt, opartiskt och inte ta ovidkommande hänsyn.

Personal som deltar i upphandlingsprocessen får inte ha personliga engagemang eller intressen som riskerar stå i konflikt med kommunens intressen. Jävsreglerna innebär att ett beslut kan riskera att bli ogiltigt på grund av att en anställd eller företrädare för kommunen har personliga intressen i det saken rör. Det åligger varje individ att anmäla till närmaste chef och avstå från handläggande om misstanke uppkommer om att sådan situation är förestående.

Ekonomisk brottslighet

Kommunen ska vidta erforderliga åtgärder för att så långt som är möjligt säkerställa att kommunen enbart anlitar seriösa företag som sköter sina ekonomiska åligganden i det land bolaget är registrerat. Observera att det enligt lagstiftningen föreligger skyldighet att i upphandling utesluta de leverantörer vars företrädare dömts för vissa brott (deltagare i kriminell organisation, bestickning, bedrägeri eller penningtvätt). För alla eventuella underleverantörer ska samma villkor gälla som för huvudleverantör.

I samband med kvalificering av anbudsgivare ska kontroll ske av F- eller FA-skattesedel, moms- och arbetsgivarregistrering, samt eventuella skatteskulder. Vilka krav som får ställas framgår av gällande lagstiftning. Kontroll får även ske fortlöpande under avtalsperioden.

Etiska krav och klausuler

Avsikten med att ställa etiska krav är att få avtalsparter/leverantörer som respekterar grundläggande mänskliga rättigheter i sin verksamhet. Kommunen verkar för att successivt öka antalet leverantörer som under hela avtalstiden tillhandahåller varor som uppfyller kriterierna för etisk märkning. Med etisk märkning avses märkning som säkerställer att produkterna framställs under arbetsförhållanden som är förenliga med ILO:s (International Labour organisation) åtta grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet om:

- förenings- och förhandlingsrätt, nr 87 och 98
- diskriminering och lika lön, nr 111 och 100
- förbud mot tvångs- och slavarbete, nr 29 och 105
- barnarbete/minimiålder, nr 138 och 182

Dessutom kan hänvisning av samma skäl ske till:

- FNs barnkonvention, artikel 32.

När det gäller varor som tillverkas i länder där förenings- och förhandlingsrätten är begränsad eller under utveckling ska leverantören medverka till att anställda får möta företagsledningen för att diskutera löne- och arbetsvillkor utan negativa konsekvenser.

Vid upphandling med etiska krav kan detta redovisas som informationskrav eller som särskilt kontraktsvillkor i förfrågningsunderlaget och dessutom i själva avtalet. När krav på särskilt kontraktsvillkor ställts ska alltid uppföljning ske genom kontroll, inspektioner eller på annat sätt.

Antidiskrimineringsklausul

Avsikten med en antidiskrimineringsklausul är att sätta ytterligare press på kommunens leverantörer att följa antidiskrimineringslagstiftningen genom att efterlevnaden av lagarna görs till en avtalsrättslig fråga.

De upphandlingar som kan vara aktuella för antidiskrimineringsklausuler är tjänster samt byggnads- och anläggningsarbete som utförs i Sverige. Varor kan inte omfattas av en sådan klausul.

Antidiskrimineringsklausulen ska redovisas som särskilt kontraktsvillkor i förfrågningsunderlaget och även i själva avtalet.

Meddelarskydd

Vid upphandling av driftentreprenader skall i upphandlingen säkerställas att samtliga anställda, som arbetar i verksamhet som omfattas av entreprenaden, åtnjuter samma meddelarskydd som kommunanställd personal.

Ansvar och roller

Kungsbacka kommun är enligt lagstiftningen en upphandlande myndighet. Mot marknaden är det av principiell betydelse att kommunen i sina upphandlingar uppfattas som en och samma organisation.

Det är nämnden för Service uppgift att leda och samordna kommunens upphandling bland annat genom förvaltningsövergripande ramavtal, så att kommunens ekonomiska och övriga intressen tillvaratas.

All upphandling ska präglas av ett totalkostnadstänkande där hänsyn tas till samtliga transaktionskostnader som uppstår i samband med upphandlingen.

Nämnderna

Nämnderna ska:

- utse en kontaktperson från respektive förvaltning för den löpande kontakten med Upphandlingsfunktionen.
- utse sakkunniga personer att ingå i referensgrupp för att där ansvara för de verksamhetsspecifika kraven vid utformning av upphandlingsunderlaget.

Upphandlingsfunktionen

Kommunens gemensamma upphandlingsresurs är Serviceområde Upphandling som sorterar under nämnden för Service.

Rollfördelning - beslutsvägar

Kommungemensamma upphandlingsbeslut fattas av nämnden för Service.

Förvaltningsspecifika upphandlingsbeslut fattas av respektive förvaltnings nämnd.

Information

Serviceområde Upphandling ansvarar för att avtalsinformation och övrig upphandlingsinformation når ut till hela organisationen.

Uppföljning

Upphandlingsfunktionen gör löpande avtals- och leverantörsuppföljning.

Beställningar/Avrop/Fakturering

Ska ske med användande av kommunens övergripande system för elektronisk handel.

Överskottsmaterial

Upphandlingsfunktionen svarar för att kommunens överskottsmaterial avyttras på ett affärsmässigt och objektiva sätt.